

Delbetänkandet SOU 2016:48: Regional indelning – tre nya län (dnr Fi2016/02568/K)

Sammanfattning

Skövde kommun avger sitt yttrande över delbetänkandets förslag i de delar som berör Västra Götaland. Kommunen vill understryka att det befintliga Västra Götalands län och region är väl fungerande och att det därmed, strikt utifrån kommunens egna behov, ej finns tydliga skäl för att etablera en ännu större region. Skövde kommun motsätter sig emellertid inte en ny regionindelning utifrån förslaget, men vill betona att processen med att sammanföra län i så fall ej bör ske i flera steg. Om Hallands resp. Värmlands län ska bilda nytt län med det befintliga Västra Götalands län, bör det ske i en sammanhållen process. Kommunen önskar också framföra en viss oro över tidsplan och samordning dels understryka vikten av att staten genom länsstyrelsen, oaktat Göteborgs ställning som residensstad, finns representerad på flera olika verksamhetsorter och nära medborgarna i hela länet.

7.3 En ändamålsenlig samhällsorganisation

Kommunen instämmer med kommittén om att relevanta statliga myndigheter bör ha en samordnad regional indelning.

Skövde kommun önskar även i sammanhanget påtala vikten av att statlig verksamhet, av vad slag det än månne vara (såsom t.ex. inom

områdena trafik- och infrastruktur, arbetsmarknad, polis- och rättsväsende, allmän försäkring, statlig tillsynsverksamhet, tillväxtfrämjande åtgärder etc.) i görligaste mån såväl beaktar som anpassar sig efter den nya regionala indelningen. Detta för att till fullo möjliggöra och maximera den utvecklingspotential som finns i regionen. Även i denna del är det emellertid av synnerlig vikt att den statliga närvaron inte begränsas till ett fåtal orter utan att den statliga närvaron är väl spridd på ett flertal orter inom regionen inte minst för att upprätthålla medborgarnas förtroende för samhällets institutioner.

13.1 Näringsliv och regional utveckling

Kommunen ser precis som utredningen möjligheter för samverkan och utveckling sett till länens likartade näringslivsstrukturer. En mer detaljerad redogörelse över skillnader och likheter skulle dock varit önskvärd. Möjligheten till ökad samverkan med Norge i allmänhet och Osloregionen i synnerhet är något som får anses kunna få en positiv effekt för länet som helhet.

Vilket noteras i utredningen ligger ansvaret för regional utveckling i Västra Götaland på landstinget medan det i Värmland förs i ett kommunalt samverkansorgan (Region Värmland). Ska en ändamålsenlig regional utveckling ske i det föreslagna länet behöver, enligt kommunens förmenande, en enhetlig struktur och samordning ske för att undvika dubbelkommandon och uppnå den utvecklingspotential som finns. Detta avser även att ett nytt län bör höra till ett programområde avseende strukturfondsmedel och inte delas upp i olika regionala indelningar.

Avseende utbildning och forskning önskar kommunen endast påtala att tillgången till universitet, högskolor och möjligheten att bedriva forskning är centralt för regionens utveckling. Att sådana möjligheter finns spridda över hela regionen är en förutsättning för att skapa och

bibehålla en region som är livskraftig i sin helhet och inte bara i vissa delar.

13.2 Kultur

Kommunen instämmer med utredningen. Kommunen önskar dock göra följande reflektion. Av särskild vikt är att se kulturens roll i perspektivet regional utveckling (se 13.1). Att det finns en närvaro av kultur och kulturinstitutioner spritt över regionen är vidare en förutsättning för att den ska kunna komma alla medborgare till gagn. I tillgänglighetsperspektivet är vidare såväl en god infrastruktur som kollektivtrafik en förutsättning för att allmänheten ska kunna ta sig till olika kulturevenemang (se 13.3). Frågan om kultur kan sålunda inte tillåtas ses isolerad eller i ett allt för snävt perspektiv.

13.3 Arbetsmarknadsregioner, pendling, infrastruktur och kollektivtrafik

Vilket utredningen konstaterar är såväl Västra Götaland som Värmland två län med omfattande industrier. Av detta följer att det är av yttersta vikt att ha en fungerande och väl anpassad infrastruktur.

Genomförandet av Västsvenska paketet är därvid en central del av utvecklingen av infrastrukturen i Västsverige. En länsammanslagning kommer enligt kommunen med största sannolikhet leda till att ett större områdes infrastruktur så att säga binds ihop planeringsmässigt. Som sådant kan det, emedan det inte nödvändigtvis blir så, bli en mer genomtänkt ändamålsenlig satsning på infrastruktur i regionen som helhet.

En väl fungerande kollektivtrafik är en förutsättning för att kombinera mötandet av miljömål med en rörlig och flexibel arbetsmarknad. Att ansvaret för kollektivtrafiken i Västra Götaland förts över till landstinget har enligt kommunen underlättat såväl samordningen som utvecklingen av densamma. Det noteras att kommunalförbundet

Region Värmland är regional kollektivtrafikmyndighet i Värmland där ansvaret för kollektivtrafiken är gemensamt mellan kommunerna och landstinget. Ett nytt län förutsätter som utredningen konstaterar att formen för huvudmannaskap är gemensam i länet.

En gemensam kollektivtrafik har enligt kommunen den fördelen att det underlättar mer dynamiska och utökade arbetsmarknadsregioner i och med att pendling underlättas.

13.4 Hälsa- och sjukvård

Kommunen instämmer i den beskrivning av utmaningarna för samhällsorganisationen och Hälsa- och sjukvården som återfinns i avsnitt 5 i utredningen. Enligt kommunens förmenande står nuvarande Västra Götalands landsting även väl rustat för att möta dessa. Det mest centrala avseende hälsa- och sjukvården, utöver kvalitén i vården, är av naturliga skäl tillgängligheten för medborgarna. Att upprätthålla en lokal närvaro samtidigt som man möter ökade krav på specialisering och effektiviseringar kommer vara den kanske främsta utmaningen för landstingen framgent. Att landstingen idag tillhör olika sjukhusregioner bidrar emellertid, av naturliga skäl, till att behov av utveckling av och former för samverkan rimligen kommer finnas i ett nytt län. Att en sådan process inte får föranleda negativa effekter för den enskilde torde vara tämligen ostridigt. Kommunen instämmer därvid med utredningen att möjligheten att sluta avtal med andra sjukvårdshuvudmän kan vara ett sätt att i alla fall kortsiktigt hantera frågan. Ytterst får det emellertid anses ankomma på landstinget att svara för detta.

13.5 Landstingens ekonomi

Kommunen noterar att några automatiska ekonomiska fördelar för nuvarande Västra Götaland inte syns vara vid handen. Detta sagt

instämmer kommunen med utredningens slutsats att ett nytt Västra Götalands landsting har förutsättningar att vara ekonomiskt stabil på såväl kort som lång sikt. Kommunen vill dock understryka att administrativa och organisatoriska frågor, ändringar och eventuella samordningsvinster därav förutsätter beredning och beslut i landstinget. Detta i sin tur förutsätter att politiker och tjänstemän ges tid och möjlighet att sätta sig in i sakförhållandena i hela den nya organisationen även om de kan vara väl så bevandrade i sina respektive gamla organisationer.

13.6 Demokratiaspekter

Precis som noteras i utredningen föreligger det inte någon automatisk negativ effekt ur demokratisynpunkt enkom för att två län slås samman. De ökande avstånden gör dock att risken för negativa effekter får anses öka. Det är därför av vikt att ett aktivt arbete sker inom regionen/länet för att möjliggöra och säkerställa såväl en diversifierad representation i beslutande församlingar som kunskaper och information om lokala förutsättningar inom det nya länet.

Landstingets närvaro inom de olika delarna av länet är därvid central för att säkerställa service till och dialog med medborgarna för att dessa inte ska inges en känsla av att förändringen är negativ för dem.

Kommunen önskar dock särskilt framhålla att Skövdes erfarenheter från tidigare sammanslagning är att detta har fungerat väl i Västra Götaland och att denna erfarenhet på regional nivå talar för att detta ska kunna genomföras på ett, för såväl kommuner som medborgare, godtagbart sätt. Den tekniska utvecklingen och de möjligheter till distansnärvaro som finns torde därvid vara något som kan tänkas underlätta processen.

15.6 Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Kommunen har inget att erinra mot att Länsstyrelserna i Värmland och Västra Götalands län sammanförs till Länsstyrelsen i Västra Götalands

län vid en länsammanslagning. Att uppgifter som tidigare utförts åt Länsstyrelsen i Värmlands län av Länsstyrelserna i Dalarna respektive Örebro län förs över till Västra Götaland syns tämligen naturligt i sammanhanget.

Kommunen önskar dock särskilt påtala vikten av, precis som utredningen nämner, att länsstyrelsen har ett flertal verksamhetsorter inom länet.

Avslutande reflektioner

Vilket framgår av kommunens yttrande ovan så tillstyrker kommunen i allt väsentligt utredningens förslag. För att säkerställa att en sammanslagning sker på ett ändamålsenligt sätt vill kommunen dock lyfta frågan om länen ges den tid som behövs för att förbereda densamma. Vilket framgår såväl av utredningen som kommunens yttrande är det en rad områden och aspekter såsom t.ex. kollektivtrafik, kulturpolitiska, demokratiska, administrativa och verksamhetsmässiga funktioner som detta berör och påverkar och det torde vara av vikt att sammanslagningen sker på ett samordnat, väl genomtänkt och förberett sätt för att minimera risken för negativa effekter för såväl landstingen som medborgarna. Kommunen noterar dock att Västra Götalands Regionen sedan tidigare har erfarenheter av sammanslagningar och att frågan om vilket tidsperspektiv som är lämpligt bäst bedöms på regional nivå.

Kommunen önskar avslutningsvis även framföra att en ny landstingsorganisation och regionindelning kommer ta tid att sätta sig. Inte minst kommer såväl förtroendevalda som tjänstemän behöva tid för att orientera sig i den nya organisationen och genomföra de förändringar och den samordning som krävs för att den nya indelningen överhuvudtaget ska ha förutsättningar att fungera på ett ändamålsenligt och för medborgarna tillfredsställande sätt. En

förutsättning i det arbetet torde vara en vetskap om att den nya organisationen/indelningen står sig under överskådlig tid. En annan ordning skulle, enligt kommunens förmenande, riskera att vara till förfång för såväl den nya organisationen som i förlängningen för dess medborgare. Kommunen är visserligen positiv till utredningens intentioner om en indelning i sex regioner senast 2023 och anser att det är av betydelse att detta genomförs. För att indelningen ska kunna ske på ett bra sätt är det emellertid viktigt, utifrån de skäl som anges ovan, att redan när denna påbörjas ha en tydlig bild av hur den slutliga indelningen kommer bli. Kommunens positiva grundinställning är sålunda villkorad med att några andra justeringar/ändringar avseende länsindelningar inte berör Västra Götaland i närtid efter det att beslut om länsindelning fattats utan att ett sådant beslut såväl tydliggör som tar ett samlat grepp om den framtida länsindelningen.

KS § 175/16**Svar på remiss: Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)**

KS2016.0310

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Kommunstyrelsens arbetsutskott	2016-09-21	166/16
2 Kommunstyrelsen	2016-10-03	175/16

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna förslag till yttrande daterat 2016-08-22 som Skövde kommuns svar på remissen.

Yrkanden

Mikael Clarke (SD) yrkar att Skövde kommun ska avslå förslaget i betänkandet SOU 2016:48.

Leif Walterum (C) yrkar bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut mot Mikael Clarkes (SD) yrkande om avslag mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag till beslut.

Reservationer

Mikael Clarke (SD) reserverar sig mot beslutet.

Bakgrund

Skövde kommun har beretts tillfälle att yttra sig över SOU 2016:48 "Regional indelning – tre nya län. Yttrandet ska inges till Finansdepartementet senast den 6 oktober 2016.

Handlingar

TU Svar på remiss: Regional indelning - tre nya län (SOU 2016:48)
Yttrande, daterat den 22 augusti 2016

Delges

Finansdepartementet, kommunenheten,
fi.registrator@regeringskansliet.se